

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 28. mája 2013

k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o trestnoprávnej ochrane eura a ostatných mien proti falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV

(CON/2013/37)

(2013/C 179/03)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 5. februára 2013 žiadosť Európskej komisie o stanovisko k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o trestnoprávnej ochrane eura a ostatných mien proti falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie rady 2000/383/SVV⁽¹⁾ (ďalej len „navrhovaná smernica“). ECB prijala žiadosti o stanovisko k rovnakej navrhovanej smernici od Rady Európskej únie 20. februára 2013 a od Európskeho parlamentu 2. apríla 2013.

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článkoch 127 ods. 4 a 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v ktorých sa ustanovuje, že Európska centrálna banka musí byť požiadaná o stanovisko ku všetkým návrhom aktov Únie v oblasti jej pôsobnosti. Okrem toho je právomoc ECB vydať stanovisko založená na článku 128 ods. 1 zmluvy a na článku 16 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, keďže navrhovaná smernica obsahuje ustanovenia, ktoré majú následky pre určité úlohy Európskeho systému centrálnych bánk. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Účel a obsah navrhovanej smernice

Navrhovaná smernica nahradí rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV o zvýšenej ochrane pred falšovaním prostredníctvom pokút a ďalších trestných sankcií v súvislosti so zavádzaním eura⁽²⁾ vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na jej prijatí. S výnimkou menších zmien preberá väčšinu ustanovení rámcového rozhodnutia Rady 2000/383/SVV, berúc do úvahy Lisabonskú zmluvu. Navrhovaná smernica okrem toho dopĺňa rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV tak, že zavádza dolnú hranicu trestu odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov za výrobu a distribúciu falšovanej meny a hornú hranicu trestu odňatia slobody najmenej v trvaní ôsmich rokov za distribúciu falšovanej meny. Zavádzajú sa v nej aj nové ustanovenia, podľa ktorých sa od členských štátov vyžaduje, aby: a) umožnili používať určité nástroje vyšetrovania a b) zabezpečili, aby národné centrá pre analýzy a národné centrá pre analýzu mincí smeli skúmať eurobankovky a mince, u ktorých je podozrenie, že sú falošné, na účely analýzy, zisťovania a odhaľovania ďalších falzifikátov aj počas prebiehajúceho súdneho konania.

2. Všeobecné pripomienky

ECB víta navrhovanú smernicu, ktorej účelom je doplniť ustanovenia Medzinárodného dohovoru o potieraní peňazokazectva podpísaného v Ženeve 20. apríla 1929 a jeho protokolu⁽³⁾ (ďalej len

⁽¹⁾ COM(2013) 42 final.

⁽²⁾ Ú.v. ES L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ Č. 2623, s. 372 Liga národov – séria zmlúv z roku 1931.

„Ženevský dohovor“) a uľahčiť ich uplatňovanie členskými štátmi ⁽¹⁾. Ďalej víta ECB skutočnosť, že v navrhovanej smernici sa zohľadňuje názor ECB, že je potrebné posilniť trestnoprávny rámec prostredníctvom posilnenia a harmonizácie sankčného režimu vrátane stanovenia noriem pre minimálne sankcie. ECB zároveň poznamenáva, že navrhovaná smernica vo veľkom rozsahu preberá ustanovenia rámcového rozhodnutia Rady 2000/383/SVV, čím sa zabezpečí právna istota po prechode na nový režim ochrany ustanovený v navrhovanej smernici.

ECB vychádza z toho, že ustanovenie o vzájomnom uznávaní odsúdení na účely uznávania „opakovaných trestných činov“ podľa článku 9a rámcového rozhodnutia Rady 2000/383/SVV by nebolo dotknuté prijatím navrhovanej smernice v členských štátoch, ktoré už transponovali toto ustanovenie do svojho vnútroštátneho práva. Z článku 12 navrhovanej smernice podľa všetkého vyplýva, že členské štáty, ktoré tak doposiaľ nespravili, majú naďalej povinnosť stanoviť vnútroštátne pravidlá o vzájomnom uznávaní odsúdení podľa článku 9a. V každom prípade ECB navrhuje, aby sa v záujme jednoznačnosti obsah článku 9a rámcového rozhodnutia Rady 2000/383/SVV vložil do navrhovanej smernice.

V súlade s bodmi odôvodnenia 28, 29 a 30 navrhovanej smernice ECB poznamenáva, že zatiaľ čo sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní navrhovanej smernice, Spojené kráľovstvo a Írsko sa môžu rozhodnúť, či sa na jej prijímaní a uplatňovaní budú zúčastňovať. ECB vychádza z toho, že ak sa Dánsko, Spojené kráľovstvo a Írsko nezúčastnia na prijímaní a uplatňovaní navrhovanej smernice, v súlade s článkom 12 navrhovanej smernice budú mať naďalej povinnosť týkajúcu sa lehoty na transpozíciu rámcového rozhodnutia Rady 2000/383/SVV. V dôsledku toho by nové pravidlá navrhovanej smernice neplatili pre Dánsko, Spojené kráľovstvo a Írsko. Preto by bolo užitočné vyzvať príslušné orgány Spojeného kráľovstva, Írska (ak sa nezúčastnia na prijímaní navrhovanej smernice) a Dánska, aby sa zaviazali, že budú uplatňovať minimálne a maximálne štandardy sankcií, zabezpečovať dostupnosť efektívnych nástrojov vyšetrovania a odovzdávanie falšovaných bankoviek a mincí národným centráм pre analýzy a národným centráм pre analýzu mincí súdnymi orgánmi v súlade s článkami 5, 9 a 10 navrhovanej smernice. Inak by bola ohrozená cezhraničná spolupráca a zmierňovanie rizika účelového výberu jurisdikcie uvedené v bode odôvodnenia 18 navrhovanej smernice.

3. Osobitné pripomienky

3.1. Potenciálna nominálna hodnota falšovaných bankoviek a mincí

Čo sa týka odkazov na nominálnu hodnotu falšovaných bankoviek a mincí v bode odôvodnenia 19 a článku 5 navrhovanej smernice, ECB poznamenáva, že z hľadiska výroby možno túto hodnotu určiť len v prípade hotových falšovaných bankoviek a mincí.

V každom prípade však ECB poznamenáva, že koncepcia falšovaných bankoviek a mincí sa nemusí obmedzovať len na hotové falšované bankovky a mince, ale môže zahŕňať aj falšované bankovky a mince, ktoré sú v procese výroby a ešte nie sú hotové. ECB zdôrazňuje, že v súvislosti s podvodnou výrobou alebo pozmeňovaním bankoviek a mincí denominovaných v eurách alebo ostatných menách ⁽²⁾ môžu orgány zodpovedné za vymáhanie práva objaviť falzifikáty, ktoré nie sú hotové. ECB poznamenáva, že snaha o zásah pri uskutočňovaní trestného činu je štandardnou technikou, ktorú využíva polícia pri zaisťovaní tajnej dielne na výrobu falšovanej meny. Bude to závisieť na úsudku a v niektorých prípadoch sa môže vyskytnúť málo hotových výrobkov, ale výroba môže vo veľkom napredovať. ECB poznamenáva, že takéto falzifikáty, ktoré nie sú hotové, by nemali nominálnu hodnotu, ale potenciálnu nominálnu hodnotu, ktorá by sa mala zohľadňovať pri určovaní primeranej sankcie podľa článku 5 navrhovanej smernice. Preto by sa bod odôvodnenia 19 a článok 5 mali zmeniť a doplniť tak, aby sa v nich v súvislosti s falzifikátmi, ktoré nie sú hotové, uvádzala potenciálna nominálna hodnota. Potenciálna nominálna hodnota by sa mala zväziť ako ďalšie kritérium pri uplatňovaní primeranej sankcie za každý trestný čin podľa článku 3 ods. 1 písm. a) až c) navrhovanej smernice.

⁽¹⁾ K dnešnému dňu ratifikovali Ženevský dohovor všetky členské štáty s výnimkou Malty.

⁽²⁾ Pozri článok 3 ods. 1 písm. a) navrhovanej smernice.

Falšované bankovky a mince odhalené príslušnými vnútroštátnymi orgánmi môžu byť okrem toho denominované v inej mene než euro, alebo mať vzhľad inej meny než eura. V tomto prípade by mali mať príslušné súdne orgány možnosť identifikovať príslušné nominálne alebo potenciálne nominálne hodnoty týchto falšovaných bankoviek a mincí. Podľa názoru ECB by preto bolo užitočné, ak by sa bod odôvodnenia 19 a článok 5 ďalej zmenili a doplnili tak, aby sa v nich ustanovovalo, že minimálne a maximálne štandardy sankcií zohľadňujú príslušné nominálne alebo potenciálne nominálne hodnoty odhalených falšovaných bankoviek a mincí, ktoré nie sú falšovanými eurobankovkami a euromincami.

3.2. Trestné činy falšovania v súvislosti s výrobnými nástrojmi a surovinami na výrobu bankoviek a mincí

Podľa názoru ECB, štandardy minimálnych a maximálnych sankcií by sa mali uplatňovať na všetky druhy trestných činov podľa článku 3 ods. 1 navrhovanej smernice. Tento prístup by významne zvýšil účinnosť a odstrašujúce účinky sankcií. Vzhľadom na to, že pri výrobe najvynaliezavejších falzifikátov bankoviek a mincí sa používajú zložky z viacerých zdrojov, napríklad podvodné hologramy z krajín nepatriacich do Únie, v tejto súvislosti by ECB podporila, ak by sa na trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. d) navrhovanej smernice, ktoré boli spáchané za mimoriadne závažných okolností, uplatňoval sankčný režim podľa článku 5 ods. 4 navrhovanej smernice.

3.3. Povinnosť odovzdať falšované bankovky a mince na analýzu

ECB víta skutočnosť, že v navrhovanej smernici sa uznáva dôležitosť národných centier pre analýzy a národných centier pre analýzu mincí, ktorým súdne orgány dávajú súhlas na skúmanie falšovaných eurobankoviek a euromincí na účely analýzy, zisťovania a odhaľovania ďalších falzifikátov. V každom prípade však ECB odporúča, že v prípade, keď nemožno odovzdať vzorky falšovaných bankoviek a mincí, pretože je potrebné ich zadržať ako dôkaz, tieto vzorky falšovaných bankoviek a mincí by sa mali bez meškania odovzdať národnému centru pre analýzy alebo národnému centru pre analýzu mincí po skončení príslušného konania.

V prípadoch, kde ECB odporúča zmenu a doplnenie navrhovanej smernice, sú v prílohe uvedené konkrétne pozmeňujúce návrhy spolu s odôvodnením.

Vo Frankfurte nad Mohanom 28. mája 2013

Prezident ECB
Mario DRAGHI

PRÍLOHA

Pozmeňujúce návrhy

Znenie, ktoré navrhla Komisia	Zmeny a doplnenia, ktoré navrhuje ECB (1)
Zmena a doplnenie 1	
Bod odôvodnenia 19	
„(19) Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť krátku dobu odňatia slobody alebo upustiť od odňatia slobody v prípadoch, keď celková nominálna hodnota falšovaných bankoviek a mincí nie je významná alebo keď nejde o osobitne závažné okolnosti. Táto hodnota by mala byť stanovená do 5 000 EUR, čo je desaťnásobok najvyššej nominálnej hodnoty eura v prípadoch, v ktorých sa má uložiť iný trest než trest odňatia slobody, a do 10 000 EUR v prípadoch, v ktorých sa má uložiť trest odňatia slobody na kratšie obdobie než šesť mesiacov.“	„(19) Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť krátku dobu odňatia slobody alebo upustiť od odňatia slobody v prípadoch, keď celková nominálna alebo potenciálna nominálna hodnota falšovaných bankoviek a mincí nie je významná alebo keď nejde o osobitne závažné okolnosti. Táto hodnota by mala byť stanovená do 5 000 EUR alebo rovnakej sumy v mene príslušných falšovaných bankoviek a mincí , čo je desaťnásobok najvyššej nominálnej hodnoty eura v prípadoch, v ktorých sa má uložiť iný trest než trest odňatia slobody, a do 10 000 EUR alebo rovnakej sumy v mene príslušných falšovaných bankoviek a mincí v prípadoch, v ktorých sa má uložiť trest odňatia slobody na kratšie obdobie než šesť mesiacov.“

Odôvodnenie

Bod odôvodnenia 19 by sa mal zmeniť a doplniť tak, aby členským štátom umožnil ukladať vhodnú sankciu vo vzťahu k falšovaným bankovkám a minciam, ktoré nie sú hotové, a ktoré môžu mať len potenciálnu nominálnu hodnotu. Potenciálna nominálna hodnota by mala zväziť ako ďalšie kritérium pri ukladaní vhodnej sankcie za trestné činy podľa článku 3 ods. 1 písm. a) až c) navrhovanej smernice.

Navyše, keďže falšované bankovky a mince odhalené príslušnými vnútroštátnymi orgánmi môžu byť denominované v menách iných než euro, alebo mať vzhľad týchto mien, príslušným vnútroštátnym orgánom členských štátov by sa malo umožniť, aby určili príslušné nominálne alebo potenciálne nominálne hodnoty takýchto falšovaných bankoviek a mincí. Preto by sa mal bod odôvodnenia 19 ďalej zmeniť a doplniť tak, aby sa v ňom uvádzalo, že minimálne a maximálne štandardy sankcií budú zohľadňovať príslušné nominálne alebo potenciálne nominálne hodnoty falšovaných bankoviek a mincí inej meny než eura.

Zmena a doplnenie 2

Článok 5

„Článok 5	„Článok 5
Sankcie	Sankcie
(...)	(...)
2. Za trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a), b) a c), pri ktorých ide o bankovky a mince v celkovej nominálnej hodnote menej než 5 000 EUR a pri ktorých nejde o osobitne závažné okolnosti, môžu členské štáty stanoviť iný postih než trest odňatia slobody.	2. Za trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a), b) a c), pri ktorých ide o bankovky a mince v celkovej nominálnej alebo potenciálnej nominálnej hodnote menej než 5 000 EUR alebo v rovnakej sume v mene príslušných falšovaných bankoviek a mincí a pri ktorých nejde o osobitne závažné okolnosti, môžu členské štáty stanoviť iný postih než trest odňatia slobody.
3. Trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a), b) a c), pri ktorých ide o bankovky a mince v celkovej nominálnej hodnote najmenej 5 000 EUR, sa trestajú odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov.	3. Trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a), b) a c), pri ktorých ide o bankovky a mince v celkovej nominálnej alebo potenciálnej nominálnej hodnote najmenej 5 000 EUR alebo v rovnakej sume v mene príslušných falšovaných bankoviek a mincí , sa trestajú odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov.
4. Trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a), b) a c), pri ktorých ide o bankovky a mince v celkovej nominálnej hodnote najmenej 10 000 EUR alebo pri ktorých ide o osobitne závažné okolnosti, sa trestajú	4. Trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a), b) a c), pri ktorých ide o bankovky a mince v celkovej nominálnej alebo potenciálnej nominálnej hodnote najmenej 10 000 EUR alebo v rovnakej sume v mene príslušných falšovaných bankoviek a mincí , alebo pri ktorých ide o osobitne závažné okolnosti, sa trestajú

Znenie, ktoré navrhla Komisia	Zmeny a doplnenia, ktoré navrhuje ECB ⁽¹⁾
a) trestom odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby minimálne 6 mesiacov;	a) trestom odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby minimálne 6 mesiacov,
b) trestom odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby minimálne osem rokov.“	b) trestom odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby minimálne osem rokov.
(žiadny text)	5. Sankcie podľa odseku 4 sa ukladajú aj za trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. d), pri ktorých ide o osobitne závažné okolnosti.“

Odôvodnenie

Článok 5 ods. 2 až 4 by sa mali zmeniť a doplniť tak, aby umožnili ukladanie primeranej sankcie vo vzťahu k falšovaným bankovkám a minciam, ktoré nie sú hotové, a ktoré môžu mať len potenciálnu nominálnu hodnotu. Potenciálna nominálna hodnota by mala zväziť ako ďalšie kritérium pri ukladaní primeranej sankcie za trestné činy podľa článku 3 ods. 1 písm. a) až c) navrhovanej smernice.

Navyše, keďže falšované bankovky alebo mince odhalené príslušnými vnútroštátnymi orgánmi môžu byť denominované v menách iných než euro, alebo mať vzhľad týchto mien, príslušným vnútroštátnym orgánom členských štátov by sa malo umožniť, aby určili príslušné nominálne alebo potenciálne nominálne hodnoty takýchto falšovaných bankoviek a mincí. Preto by sa mal článok 5 ods. 2 až 4 ďalej zmeniť a doplniť tak, aby sa v ňom uvádzalo, že minimálne a maximálne štandardy sankcií budú zohľadňovať príslušné nominálne alebo potenciálne nominálne hodnoty falšovaných bankoviek a mincí inej meny než eura.

S cieľom zvýšiť účinnosť a odstrašujúci vplyv sankcií sa navrhuje, aby sa podľa nového odseku 5 sankčný režim podľa článku 5 ods. 4 uplatňoval aj na trestné činy uvedené v článku 3 ods. 1 písm. d) navrhovanej smernice, pri ktorých ide o osobitne závažné okolnosti.

Zmena a doplnenie 3

Článok 10 ods. 2

„2. Ak potrebné vzorky z podozrivých bankoviek a mincí nie je možné preniesť z dôvodu, že je potrebné ich zachovávať ako dôkaz v trestnom konaní s cieľom zabezpečiť spravodlivý a účinný proces a právo na obhajobu podozrivého páchateľa, národné centrum pre analýzy a národné centrum pre analýzu mincí musia k nim mať prístup bez zbytočného odkladu.“	„2. Ak potrebné vzorky z podozrivých bankoviek a mincí nie je možné preniesť z dôvodu, že je potrebné ich zachovávať ako dôkaz v trestnom konaní s cieľom zabezpečiť spravodlivý a účinný proces a právo na obhajobu podozrivého páchateľa, národné centrum pre analýzy a národné centrum pre analýzu mincí musia k nim mať prístup bez zbytočného odkladu. Okamžite po ukončení konania odovzdajú súdne orgány národnému centru pre analýzy potrebné vzorky z každého druhu bankoviek, u ktorých je podozrenie, že boli falšované, a národnému centru pre analýzu mincí potrebné vzorky z každého druhu mincí, u ktorých je podozrenie, že boli falšované. “
--	--

Odôvodnenie

ECB odporúča, aby v prípadoch, keď vzorky bankoviek a mincí, u ktorých je podozrenie, že boli falšované, nemôžu byť odovzdané, pretože je potrebné zadržať ich ako dôkaz, boli tieto vzorky bankoviek a mincí, u ktorých je podozrenie, že boli falšované, bez meškania odovzdané národným centrom pre analýzy alebo národným centrom pre analýzu mincí po ukončení príslušných konaní.

(1) Tučným písmom sa označuje nový text, ktorý ECB navrhuje vložiť. Preškrtnutým písmom sa označuje text, ktorý ECB navrhuje vypustiť.